ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Ховд аймгийн Булган сумын 2-р сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: ХОА-2022/104/НА/-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn
Ховд хот
2023 он

Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар
Утас: 70433061
Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn
Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн
Утас:70432545
Цахим хаяг: tsetsegsuren.a@audit.gov.mn
Эл би альфа аудит экспэйншин Аудит ХХК
Аудитор: Б.Бадамцэцэг
Утас: 70432545
цахим хаяг: auditbadamaa @ gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3
Аудитын гол асуудал 4
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН 5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА 12
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН 15
4.1 Ерөнхий зүйл 15
4.2 Материаллаг байдал 15
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт 15
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал .. 15
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 15
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 16
5. Аудитын илрүүлэлт 16
5.2 Зөвлөмж 17
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА, ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ 17

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

2023.02.17 № 02/53

танай ____________-ны №______________-т

БУЛГАН СУМЫН 2-Р СУРГУУЛИЙН ЗАХИРАЛ Ц.СОНГУУЛЬ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Ховд аймгийн Булган сумын 2-р сургуулийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Ховд аймгийн Булган сумын 2-р сургуулийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аудитын онцолсон хэсэг

Тус сургууль нь өмнөх онуудад тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүждэг байсан бол тайлант оны эхний 4 сард тогтмол зардлын санхүүжилтийг орон нутгаас, сүүлийн саруудын санхүүжилтийг улсын төсвөөс авсан онцлогтой байна.

Сангийн яамны 2022 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 18 дугаартай чиглэлийн дагуу мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 77.1 сая төгрөгийг улсын төсөвт татан төвлөрүүлээгүй байна.

Аудитын гол асуудал

Засгийн Газрын 2022 оны 91 дүгээр тогтоолоор хувьсах зардлын нормативын хэмжээг шинэчлэн тогтоосон. Боловсрол Шинжлэх ухааны сайдын 2022 оны А/500 дугаар тушаалаар сургуулийн үйл ажиллагааны гүйцэтгэлийн чанар, үр дүнг үнэлж, үр дүнгийн нэмэгдэл урамшууллыг олгосон байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус сургууль нь 2022 онд нийт 1213 хүүхэд сургахаар төлөвлөснөөс гүйцэтгэлээр 1213 хүүхэд сургаж биелэлт 100 хувьтай байна.

02102034?

Тус байгууллага нь тайлант онд 4 зорилтын хүрээнд хэрэгжүүлэх 14 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгаж, биелэлтийг 83.5 хувийн биелэлттэй гэж дүгнэсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР Х.БОЛДБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**112,144,565.28**	**144,839,730.30**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	-	77,206,061.02
311	**Кассанд байгаа бэлэн мөнгө**	-	77,206,061.02
31211	Төрийн сангийн харилцах	-	77,206,061.02
33	**АВЛАГА**	-	3,896,700.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага		3,896,700.00
34	**УРЬДЧИЛГАА**	13,000,000.00	-
3471	**Урьдчилгаа тооцоо**	13,000,000.00	
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	99,144,565.28	63,736,969.28
351	**Түүхий эд материал**	8,039,184.00	7,388,234.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	6,174,534.00	6,174,534.00
35130	Эм боох материал	1,864,650.00	1,213,700.00
35200	Дуусаагүй үйлдвэрлэл		
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн		
354	**Хангамжийн материал**	91,105,381.28	56,348,735.28
35410	Бичиг хэргийн материал	24,372,396.00	21,709,520.00
35420	Аж ахуйн материал	10,121,400.00	17,538,600.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	38,871,661.78	7,778,661.78
35450	Барилгын засварын материал	750,750.00	
35460	Хүнсний материал	16,989,173.50	9,321,953.50
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**1,890,175,840.75**	**1,861,305,067.99**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	1,890,175,840.75	,861,305,067.99
392	**Биет хөрөнгө**	1,785,508,440.75	1,756,637,667.99
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,854,167,461.00	1,854,167,461.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(371,030,574.52)	(487,119,266.44)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	26,000,000.00	26,000,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(26,000,000.00)	(26,000,000.00)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	344,963,809.58	482,307,549.58
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(271,740,229.80)	(310,263,346.22)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	333,640,417.00	343,770,417.00

39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(153,092,668.65)	(184,425,013.15)
39217	Ном	48,600,226.14	58,199,866.22
393	**Биет бус хөрөнгө**	104,667,400.00	104,667,400.00
39301	Програм хангамж	330,000.00	330,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(275,000.00)	(275,000.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	104,612,400.00	104,612,400.0
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**2,002,320,406.03**	**2,006,144,798.29**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**11,454,345.78**	**-**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	11,454,345.78	-
413	**Өглөг**	11,454,345.78	-
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	9,094,504.58	
4136	**Бусад өглөг**	2,359,841.20	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	2,359,841.20	-
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**1,847,262,125.28**	**2,006,144,798.29**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	1,847,262,125.28	2,006,144,798.29
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /З сгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	487,043,343.31	1,937,494,876.00
51101	Өмч: - төрийн	487,043,343.31	1,937,494,876.00
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	529,024,356.04	(1,137,685,052.4)
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	529,024,356.04	(1,152,963,790.44)
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	15,278,738.04
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	831,194,425.93	1,206,334,974.69
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**1,858,716,471.06**	**2,006,144,798.29**

2.2 Аудит хийсэн дэлгэрэнгүй орлогын тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**1,797,761,367.32**	**2,293,492,898.60**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**63,899,387.32**	**62,442,660.08**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	63,899,387.32	62,442,660.08
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	63,899,387.32	62,442,660.08
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	967,000.00	7,196,500.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	62,932,387.32	55,246,160.08

13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**1,733,861,980.00**	**2,231,050,238.52**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	1,602,637,700.00	2,042,954,300.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,602,637,700.00	2,042,954,300.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	36,533,444.00	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	36,533,444.00	
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	94,505,900.00	187,586,761.52
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	94,505,900.00	187,586,761.52
1340	**Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих**	184,936.00	509,177.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	184,936.00	509,177.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**1,866,875,908.67**	**2,278,214,160.56**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,866,875,908.67**	**2,278,214,160.56**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	1,760,370,059.39	2,178,632,483.56
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	1,185,307,088.37	1,506,758,000.00
210101	Үндсэн цалин	1,185,307,088.37	1,456,172,503.00
210102	Нэмэгдэл	-	50,585,497.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**275,049,323.90**	**194,959,943.25**
210201	Тэтгэврийн даатгал	275,049,323.90	194,959,943.25
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**87,998,462.00**	**111,712,051.47**
210301	Гэрэл, цахилгаан	18,311,990.88	19,593,450.47
210302	Түлш, халаалт	69,074,471.12	92,118,601.00
210303	Цэвэр, бохир ус	612,000.00	
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**19,655,821.00**	**26,146,406.00**
210401	Бичиг хэрэг	11,678,183.00	13,752,476.00
210402	Тээвэр, шатахуун		12,393,930.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,295,339.00	
210404	Ном, хэвлэл		-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	653,499.00	
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,028,800.00	
2105	**Нормативт зардал**	**34,388,000.00**	**98,178,420.00**
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	4,000,800.00	1,102,300.00
210502	Хоол, хүнс	30,387,200.00	97,076,120.00

2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**-**	**2,676,450.00**
210604	Урсгал засвар	-	2,676,450.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	489,500.00	-
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	489,500.00	
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**2,958,000.00**	**20,369,200.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,950,000.00	5,948,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,008,000.00	
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		14,421,200.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**154,523,864.12**	**217,832,012.84**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	661,750.00	31,034,600.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	841,500.00	853,260.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	153,020,614.12	185,944,152.84
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**106,505,849.28**	**99,581,677.00**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	67,082,548.00	99,581,677.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	184,936.00	509,177.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	44,457,600.00	99,072,500.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	22,440,012.00	
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	39,423,301.28	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	39,423,301.28	
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**(69,114,541.35)**	**15,278,738.04**
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**(69,114,541.35)**	**15,278,738.04**

2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C08	**2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,937,494,876.00**	**1,206,334,974.69**	**(1,152,963,790.44)**	**1,990,866,060.25**
D01	**2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**1,937,494,876.00**	**1,206,334,974.69**	**(1,152,963,790.44)**	**1,990,866,060.25**

D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**1,937,494,876.00**	**1,206,334,974.69**	**(1,152,963,790.44)**	**1,990,866,060.25**
D08	Тайлант үеийн үр дүн			15,278,738.04	**15,278,738.04**
D09	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,937,494,876.00**	**1,206,334,974.69**	**(1,137,685,052.40)**	**2,006,144,798.29**

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**1,734,828,980.00**	**2,238,246,738.52**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**967,000.00**	**7,196,500.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	967,000.00	7,196,500.00
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	967,000.00	7,196,500.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	967,000.00	7,196,500.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**1,733,861,980.00**	**2,231,050,238.52**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	1,602,637,700.00	2,042,954,300.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,602,637,700.00	2,042,954,300.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	36,533,444.00	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	36,533,444.00	
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	94,505,900.00	187,586,761.52
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	94,505,900.00	187,586,761.52
1340	**Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих**	184,936.00	509,177.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	184,936.00	509,177.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**1,734,828,980.00**	**2,161,040,677.50**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,734,828,980.00**	**2,161,040,677.50**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**1,628,323,130.72**	**2,061,459,000.50**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	1,124,031,798.91	1,411,704,089.58
210101	Үндсэн цалин	1,124,031,798.91	986,173,732.31
210102	Нэмэгдэл		364,461,710.14
210104	Урамшуулал		61,068,647.13
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	327,884,949.81	301,468,199.45
210201	Тэтгэврийн даатгал	327,884,949.81	301,468,199.45
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	92,794,310.00	80,619,051.47

Ховд

№	Хуулийн дугаар	ТАХ-ий нэр	эхлэх	дуусах он	төсөвт өртөг	2022 онд санхүүжих
1	XVII.3.33	Ус шахах тоног төхөөрөмж /Ховд/	2022	2022	150.00	150.00
2	XII.1.97	Багийн тохижилт /Ховд, Жаргалант сум/	2022	2022	200.00	200.00
3	XII.1.131	Сумын тохижилт /Ховд, Дуут сум/	2022	2022	200.00	200.00
4	XII.1.151	Халуун усны барилга /Ховд, Үенч сум/	2022	2022	200.00	200.00
5	XII.1.163	Цэвэр усны шугам /Ховд, Буянт сум/	2022	2022	200.00	200.00
6	V.1.1.2	Багийн төвийн барилга /Ховд, Буянт сум, Наранхайрхан баг/	2020	2022	250.00	150.00
7	XVII.3.13	Малчид болон орон нутгийн хөгжлийг дэмжих "Шинэ хөдөө" төсөл /Ховд/	2022	2022	300.00	300.00
8	XVII.3.19	Орон нутгийн үйлдвэрлэлийг дэмжих тоног төхөөрөмж /Ховд/	2022	2023	300.00	60.00
9	XII.1.152	Халуун усны барилга /Ховд, Ховд, Буянт сум/	2022	2022	390.00	390.00
10	XVII.1.33	Түүхий эдийн төвийн барилга /Ховд, Мөст сум/	2022	2022	400.00	400.00
11	XXIX.1.1.6	Үүрэн сүлжээний антен /Ховд/	2022	2022	400.00	400.00
12	XIX.3.9	Бусийн оношилгоо, эмчилгээний төвийн явуулын амбулаторийн автомашин /Ховд/	2022	2022	450.00	450.00
13	XIII.1.2.14	Цэцэрлэгийн барилгын их засвар /Ховд, Булган сум/	2020	2022	500.00	250.00
14	XV.1.2.2	Авто замын засвар, шинэчлэл /Ховд, Чандмань сум/	2020	2022	500.00	463.20
15	XIX.1.16	Сумын эрүүл мэндийн төвийн барилга /Ховд, Алтай сум/	2020	2022	522.60	28.50
16	XII.1.130	Сумын тохижилт /Ховд, Алтай, Мөст, Эрдэнэбүрэн сум/	2022	2022	600.00	600.00
17	XVIII.1.35	Сумын төвийн цахилгаан хангамж /Ховд, Манхан сум/	2022	2022	600.00	600.00
18	XVIII.1.42	Халаалтын зуухны өргөтгөл /Ховд, Зэрэг сум/	2022	2023	600.00	80.00
19	XVIII.1.38	Тахилт багийн 28.5 км 10 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам /Ховд, Манхан сум/	2022	2022	760.00	760.00
20	XVIII.1.47	Цахилгаан дамжуулах агаарын шугамын өргөтгөл, дэд станц, ухаалаг тоолуур суурилуулах /Ховд, Жаргалант сум/	2022	2022	795.00	795.00
21	XV.1.1.33	Сумын төвийн хатуу хучилттай авто зам /Ховд, Жаргалант сум, Баатархайрхан, Бичиг баг/	2020	2022	913.00	112.00
22	III.1.1.18	Спорт заалны барилга /Ховд, Мянгад сум/	2019	2022	1,000.00	213.70
23	XV.1.1.72	Сумын төвийн хатуу хучилттай авто зам /Ховд, Алтай сум/	2022	2023	1,100.00	600.00
24	III.1.1.20	Спорт заалны барилга, 300 суудал /Ховд, Алтай сум/	2021	2022	1,300.00	1,000.00
25	XIX.1.27	Эрүүл мэндийн төвийн барилга, 10 ор /Ховд, Дөргөн сум/	2020	2022	1,329.10	229.10
26	XVII.1.39	Цагаан эргийн усалтын систем /Ховд, Үенч сум/	2022	2022	1,350.00	1,350.00
27	XV.2.1.7	Чоно харайхын гүүр /Ховд, Дөргөн сум/	2020	2022	1,500.00	200.00
28	XIX.1.71	Эрүүл мэндийн төвийн барилгын өргөтгөл /Ховд, Мянгад сум/	2022	2023	2,000.00	500.00
29	XIII.1.1.354	Цэцэрлэгийн барилга, 75 ор /Ховд, Жаргалант сум, Алаттолгой баг/	2022	2023	2,200.00	800.00
30	X.2.1.1	Гадаадын иргэн, харьяатын газрын баруун бүс дэх газрын үйлчилгээний цогцолборын барилга /Ховд, Жаргалант сум/	2022	2023	2,400.00	1,450.00
31	XIV.1.55	Кино театрын барилга /Ховд, Жаргалант сум/	2022	2023	2,453.80	1,400.00
32	XIII.1.1.303	Сургуулийн дотуур байрны барилга, 100 ор /Ховд, Дуут сум/	2022	2023	2,600.00	800.00
33	XVII.1.19	Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар, лабораторийн барилга /Ховд, Жаргалант сум/	2021	2023	2,776.50	1,221.80
34	XIII.1.1.248	Багшийн хөгжлийн төвийн барилга /Ховд, Жаргалант сум/	2022	2023	3,000.00	1,000.00
35	XIII.1.1.341	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Ховд, Жаргалант сум, Бичигт баг/	2022	2023	3,261.00	800.00
36	XIII.1.1.262	Дотуур байрны барилга, 150 ор /Ховд, Манхан сум, Төгрөг гол баг/	2022	2024	3,335.40	800.00
37	III.1.1.22	Спорт заалны барилга, 500 суудал /Ховд, Зэрэг сум/	2021	2023	3,425.00	1,500.00
38	XIII.1.1.340	Цэцэрлэгийн барилга, 150 ор /Ховд, Булган сум, Баянсудал баг/	2022	2023	4,168.60	1,850.00
39	XVII.1.41	Бизнес инкубатор төвийн барилга /Ховд, Булган сум/	2022	2023	4,800.00	1,000.00
40	XIII.1.1.275	Сургуулийн барилга, 160 суудал /Ховд, Мөнххайрхан сум/	2022	2023	4,900.00	1,000.00
41	XVII.1.12	Малын гаралтай түүхий эдийн цэвэрлэх байгууламж /Ховд, Жаргалант сум/	2018	2022	5,000.00	1,219.90
42	XIII.1.1.246	Бага сургууль, цэцэрлэгийн цогцолборын барилга /Ховд, Жаргалант сум, 12 дугаар баг, Малчны хороолол/	2022	2024	5,150.00	200.00
43	XIII.2.1.3	Хөгжил политехник коллежийн барилга /Ховд, Жаргалант сум/	2018	2022	5,277.30	511.60
44	XVIII.1.45	Хөшөөтийн нүүрсний уурхайг түшиглэсэн сайжруулсан шахмал түлшний үйлдвэрийн цахилгаан хангамж /Ховд, Дарви сум/	2022	2023	5,515.00	400.00
45	X.3.1.2	Улсын бүртгэлийн хэлтэс, архивын тасгийн байр /Ховд, Жаргалант сум/	2022	2023	6,300.00	1,800.00
46	XVII.3.29	Орон нутгийн хөгжлийг дэмжих "Шинэ хөдөө" төсөл /Ховд/	2022	2023	7,000.00	336.00
47	XVIII.1.19	"Ховд дулааны станц"-ын өргөтгөл /Ховд/	2022	2023	8,000.00	317.00
48	XII.1.27	Гэр хорооллын цэвэр бохир усны шугам, сүлжээ /Ховд, Жаргалант сум, Алаттолгой, Бугат, Буянт, Хайрхан баг/	2021	2023	9,389.00	3,446.70
49	XVIII.1.14	Хөшөөтийн нүүрсний уурхайг түшиглэсэн сайжруулсан шахмал түлшний үйлдвэр байгуулах /Ховд/	2021	2023	12,000.00	2,100.00
50	XIV.1.56	Олон үндэстний театрын барилга /Ховд, Жаргалант сум/	2022	2023	16,021.10	4,700.00
51	XVII.1.20	"Шинэ Ховд" үйлдвэр технологийн паркийн бүтээн байгуулалт, хөрөнгө оруулалт /Ховд, Жаргалант сум/	2022	2023	19,250.00	1,164.00
52	XVIII.1.15	Хөшөөтийн уурхайгаас Ховд аймгийн Үенч сум хүртэл 35 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, Үенч дэд станцын өргөтгөл /Ховд, Үе	2019	2022	21,183.60	11,183.60
53	XV.1.1.87	Ховд-Алтай чиглэлийн авто замаас Чандмань сум хүртэлх хатуу хучилттай авто зам, 56.9 км /Ховд/	2022	2023	43,597.00	1,851.60
					221,813.00	53,228.70

210301	Гэрэл, цахилгаан	18,311,990.88	19,593,450.47
210302	Түлш, халаалт	73,468,209.12	61,025,601.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,014,110.00	
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	26,190,322.00	-
210401	Бичиг хэрэг	6,017,144.00	
210402	Тээвэр, шатахуун	2,769,400.00	
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,689,339.00	
210404	Ном, хэвлэл	517,400.00	
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,047,739.00	
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	14,149,300.00	
2105	**Нормативт зардал**	39,631,100.00	101,934,500.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,754,000.00	
210502	Хоол, хүнс	35,824,300.00	101,934,500.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,052,800.00	
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	1,925,700.00	1,925,700.00
210604	Урсгал засвар	1,925,700.00	1,925,700.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	489,500.00	-
210702	Дотоод албан томилолт	489,500.00	
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	11,608,000.00	20,369,200.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	10,600,000.00	5,948,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,008,000.00	
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		14,421,200.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	3,767,450.00	143,438,260.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,980,450.00	120,866,500.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,787,000.00	22,571,760.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**106,505,849.28**	**99,581,677.00**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	67,082,548.00	99,581,677.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	184,936.00	509,177.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	44,457,600.00	99,072,500.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	22,440,012.00	
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	39,423,301.28	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	39,423,301.28	
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**-**	**77,206,061.02**
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	-	77,206,061.02
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	-	77,206,061.02

2.5 Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	1,657,645,862.72	2,160,531,500.50
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	1,657,645,862.72	2,160,531,500.50
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	1,613,188,262.72	2,061,459,000.50
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	1,278,600,748.72	1,411,704,089.58
2E+05	Үндсэн цалин	926,618,199.63	986,173,732.31
2E+05	Нэмэгдэл	261,476,717.47	364,461,710.14
2E+05	Урамшуулал	90,505,831.62	61,068,647.13
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	169,703,538.59	301,468,199.45
2E+05	Тэтгэврийн даатгал	169,703,538.59	301,468,199.45
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	92,794,310.00	80,619,051.47
2E+05	Гэрэл, цахилгаан	18,311,990.88	19,593,450.47
2E+05	Түлш, халаалт	73,468,209.12	61,025,601.00
2E+05	Цэвэр, бохир ус	1,014,110.00	
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	24,688,640.00	-
2E+05	Бичиг хэрэг	4,988,961.00	
2E+05	Тээвэр, шатахуун	2,769,400.00	
2E+05	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,689,339.00	
2E+05	Ном, хэвлэл	517,400.00	
2E+05	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	574,240.00	
2E+05	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	14,149,300.00	
2105	**Нормативт зардал**	38,301,100.00	101,934,500.00
2E+05	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	424,000.00	
2E+05	Хоол, хүнс	35,824,300.00	101,934,500.00
2E+05	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,052,800.00	
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	1,925,700.00	1,925,700.00
2E+05	Урсгал засвар	1,925,700.00	1,925,700.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	1,008,000.00	20,369,200.00
2E+05	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		5,948,000.00
2E+05	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,008,000.00	
2E+05	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		14,421,200.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	6,166,225.41	143,438,260.00
2E+05	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,379,225.41	120,866,500.00
2E+05	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,787,000.00	22,571,760.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	44,457,600.00	99,072,500.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	44,457,600.00	99,072,500.00
2E+05	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	44,457,600.00	99,072,500.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,658,320,299.00	2,237,737,561.52
1310	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	1,602,637,700.00	2,042,954,300.00
1E+05	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,602,637,700.00	2,042,954,300.00
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	55,082,599.00	187,586,761.52
1E+05	Орон нутгийн төсвөөс	55,082,599.00	187,586,761.52
1E+05	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	600,000.00	7,196,500.00

1E+06	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	600,000.00	7,196,500.00
5	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**		**77,206,061.02**
61	**БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО**	1.00	1.00
6E+05	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	114.00	114.00
6E+05	Удирдах ажилтан	1.00	1.00
6E+05	Гүйцэтгэх ажилтан	65.00	65.00
6E+05	Үйлчлэх ажилтан	35.00	35.00
6E+05	Гэрээт ажилтан	13.00	13.00
63	**СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)**	1,189.00	1,213.00
630	**ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД**	1,189.00	1,213.00
6E+05	Төрийн өмчит ЕБС	1,189.00	1,213.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Булган сумын сургууль нь 2021-2022 оны хичээлийн жилд багш сурагчдын тасралтгүй хөгжих нөхцөлийг сайжруулан, олон нийтийн оролцоотойгоор тогтвортой хөгжлийг дэмжиж, агуулгын хоцрогдлыг нөхөн, хүүхэд бүрийн хөгжил төлөвшил, сурлагын амжилтад ахиц гаргах үндсэн зорилготойгоор захирал 1, сургалтын менежер 3, нийгмийн ажилтан 1, дотуур байрны багш 3, сэтгэл зүйч 1, бага ангийн багш 20, дунд ангийн багш 38, үйлчлэх 36, гэрээт 11 нийт 114 ажилтан албан хаагчидтай үйл ажиллагаагаа явуулсан байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллага нь үйл ажиллагаандаа Бага дунд боловсролын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Шилэн дансны тухай хууль, Хөдөлмөрийн тухай хууль, Татварын тухай хууль, Нийгмийн даатгалын тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг мөрдөн ажиллаж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт орсон байна. Тухайлбал:

- “Хувьсах зардлын дундаж норматив тогтоох тухай” Засгийн газрын 2022 оны 91 дүгээр тогтоол;
- “Хичээл, сургалтын үйл ажиллагаа, Багшийн тасралтгүй хөгжил, цахим хэрэглээ, тоног төхөөрөмж нөхөн хангалт батлах тухай” Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2022 оны А/170 дугаар тушаал;
- “Ерөнхий боловсролын сургуульд кабинет, лаборатори, цахим сургалтын танхим байгуулах, ашиглах тухай журам” Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын А/465 дугаар тушаал;
- “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн сургууль, цэцэрлэгийн үйл ажиллагааны гүйцэтгэлийн чанар үр дүн үнэлж, үр дүнгийн урамшуулал олгох журам” Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2022 оны А/500 дугаар тушаал;
- Цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургууль/дотуур байрын хүүхдэд хоол, хүнсний хангамж, үйлчилгээ үзүүлэхэд мөрдөх журам" БСШУЯ-ны А/59 тушаал тус тус шинэчлэгдэн баталсан байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын ажилтан томилсон, дотоод хяналтын баг өдөр тутмын үйл ажиллагаандаа хяналтыг хангалтгүй хэрэгжүүлж ажиллаж байна. Иймд дотоод хяналтын хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна гэж дүгнэлээ.

Тайлант онд аймгийн ЗДТГ-ын Санхүү, дотоод аудитын албанаас тус сургуулийн 2020-2021 оны үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийгдсэн байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Тус сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж буй Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг 2013 онд баталсан бөгөөд шинээр батлагдсан холбогдох хууль, дүрэм, журам, заавар аргачлалын дагуу өөрчлөлтийг тусгасан байгаа нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого ба толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Булган сумын сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 3,824.4 сая төгрөгөөр буюу 0.19 хувиар өссөн байна. Өмнөх оноос мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, засгийн газрын хувь оролцоо данстын үлдэгдэлд өөрчлөлт орсон байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	77,206.1	77,206.1
Авлага	13,000.0	3,896.7	(9,103.3)
Бараа материал	99,144.6	63,736.9	(35,407.7)
Үндсэн хөрөнгө	1,890,175.8	1,861,305.1	(28,870.7)
Нийт хөрөнгө	**2,002,320.4**	**2,006,144.8**	**3,824.4**
Өр төлбөр	11,454.3	-	(11,454.3)
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	1,990,866.1	2,006,144.8	15,278.7
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	**2,002,320.4**	**2,006,144.8**	**3,824.4**

Дансны үлдэгдэлд гарсан дараах өөрчлөлтүүд байна. Үүнд:

- ✓ Сангийн яамны 2022 оны 12 дугаар сарын 25 өдрийн 18 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн чиглэлийн дагуу мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 77.2 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.
- ✓ “Техно Зон” компаниас 71.3 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийн худалдан авалтыг хийж хөрөнгийг НББ-д үндсэн хөрөнгөд бүртгэсэн.
- ✓ 2021 онд авлагаар тайлагнасан 13.0 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг авч НББ-д үндсэн хөрөнгөнд бүртгэсэн байна.
- ✓ БСЯ-ны хөрөнгө оруулалтаар 14.8 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмж, 9,9 сая төгрөгийн тавилга эд хогшил өгснийг үндсэн хөрөнгөд бүртгэсэн байна.
- ✓ Тайлант онд шинээр нийлүүлэгдсэн 9,2 сая төгрөгийн ном сурах бичгийг орлогод авч бүртгэжээ.

- ✓ Ай ти зон ХХК-аас 9,3 сая төгрөгийн, Загийн улаантаван эрдэнэ хоршооноос 5,6 сая, Минж төгөл ХХК-аас 2.0 сая төгрөгийн нийт 16.9 сая төгрөгийн принтер, компьютер, болон дагалдах хэрэгслийн худалдан авалт хийж үндсэн хөрөнгөд бүртгэжээ.
- ✓ Булган түшиг ХХК-аас нэгдсэн халаалттай холбогдон халаалтын 20.0 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийг үнэ төлбөргүй хүлээн авч НББ-д тусгасан байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллага 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 2,042.9 сая төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 187.6 сая төгрөг, өөрийн орлогыг 5,9 сая төгрөг, зарлагыг 2,236.4 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 11 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 2,042.9 сая төгрөгийг улсын төсвөөс, 187.6 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 5,9 сая төгрөгийг өөрийн орлогоор бүрдүүлэхээр баталжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 2,042.9 сая төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 187.6 сая төгрөг, өөрийн орлогоор 7,2 сая төгрөг нийт 2,238.7 сая төгрөгийн санхүүжилтийг бүрдүүлж, 77.2 сая төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлтэй байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2,160.5 сая төгрөг буюу 97.0 хувьтай байгаа тогтмол зардлыг 10.3 сая, нийтлэг үйлчилгээг 8.1 сая, үдийн цай 7.8 сая, хоол 17.8 сая, Боловсролын стандарт, сургалтын төлөвлөгөө 33.3 сая төгрөгөөр тус тус дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.
Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/сая төгрөг/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
	Ерөнхий боловсрол -71802				
1	Төрийн өмчийн барилгын тогтмол зардал-80111	92.8	82.5	10.3	89
2	Нийтлэг үйлчилгээ-80112	113.4	105.3	8.1	93
3	Байр ашиглалтын үйлчилгээ-80226	5.8	5.8	-	100
4	Сургалт семинар-80312	3.5	3.6	(0.1)	103
5	Үдийн цай-81801	130.2	122.4	7.8	94
6	Дотуур байрны үйлчилгээ-81806	129.4	111.6	17.8	86
7	Хүүхдэд ээлтэй сургалтын орчин-81816	80.9	80.9	-	100
8	Боловсролын байгууллагын багш-81823	13.0	13.0	-	100
9	Боловсролын стандарт, сургалтын төлөвлөгөө хөтөлбөр-81834	1,422.6	1,389.3	33.3	98
10	Сургалтын хэвийн үйл ажиллагаа-81835	238.9	238.9	-	100
11	Сурах бичгийн түрээс-81848	5.9	7.2	(1.3)	122
ДҮН		2,236.4	2,160.5	77.2	97

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Ховд аймгийн Булган сумын сургуулийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Эл би альфа экспэйншин аудит ХХК-ны аудитор Б.Бадамцэцэг гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер А.Цэцэгсүрэн, дарга, тэргүүлэх аудитор Х.Болдбаатар нар хэрэгжүүлсэн.

Ховд аймгийн Булган сумын сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 09 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг “Дунд” гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны нийт зардлын 1,888.1 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 9.4 сая төгрөгөөр тогтоосон. Гүйцэтгэлийн шатанд 2022 оны санхүүгийн тайлангийн нийт зардлаас 2,293,8 сая төгрөгөөр 1,5 хувиар буюу 11.5 сая төгрөгөөр тогтоож, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг 80 хувиар тооцон 9.2 сая төгрөгөөр дахин хянаж шинэчлэн тогтоосон болно.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор тус байгууллагын төсвөөс 8.9 сая төгрөгийн зардлыг хасаж тодотгосон байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүргэтэй.

Шилэн дансны цахим системд таван саяас дээш орлого, зарлагын гүйлгээг бүрэн мэдээлж хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажилласан байна.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгаж бэлтгэн нийлүүлэгчээс нийлүүлсэн бараа ажил үйлчилгээний төлбөрийн дүн татварын нэвтрэлтийн нэгдсэн системд бүртгүүлэн гүйлгээ хийсэн боловч ААН-ийн нэрээр гүйлгээ хийсэн боловч хувь хүнээс И баримт бүртгүүлсэн тохиолдол байна.

4.5 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар "Зөрчилгүй" санал дүгнэлт авч 141.7 сая төгрөгийн 3 заалт бүхий зөвлөмж хүргүүлснээс 3 заалт бүхий зөвлөмжийг хэрэгжүүлж, аудитын шийдвэрийн нийт биелэлт 100 хувьтай байна.

Хүснэгт 3. Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмж, албан шаардлагын хэрэгжилт

/сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Илрүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	1	0,4	1	0,4	100
Албан шаардлага	-	-	-	-	-
Зөвлөмж	3	141.7	3	141,7	100
Нийт дүн	**4**	**142,1**	**142,1**	**142,1**	100

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг, бүх албан хаагчдын ээлжийн амралтын цалинг, хүүхдийн үдийн цай, дотуур байрны хоолны зардлыг тайлагнахдаа нярвын тайлан гаргалт хангалтгүй, хүүхдийн тоог батлахдаа хянадаггүй дутагдал байгааг дахин хянаж үзэх, бараа материалын тооллогыг чанартай хийж байхыг анхаарч үзэх шаардлагатай гэж үзлээ.

5. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 87.2 сая төгрөгийн алдаа[1], санхүүгийн тайланд алдаатай илэрхийлсэн 87.2 сая төгрөгийн гүйлгээг аудитын явцад санхүүгийн тайланд залруулга хийж зөрчлийг арилгуулсан.

Үүнд:

- ✓ **Нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой:**
- ✓ Бараа материалын тайланд аж ахуйн материалыг 10,0 сая төгрөгөөр дутуу тайлагнасан, хүнсний материалыг 10.0 сая төгрөгөөр илүү тайлагнасныг залруулсан нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчмыг баримтална", 5.1.3- д "жинхэнэ хэрэгжилтийн", 13.1-д "анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв, гаргах үндэслэл болно",
- ✓ Тайлант оны хуримтлагдсан үр дүнг буруу илэрхийлсэн 77.2 сая төгрөгийг залруулсан нь Сангийн сайдын 388 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралтын4.76-д "орлого, зарлагын нэгдсэн зөрүүгээр тайлангийн үеийн үр дүнг тодорхойлно", заалтуудыг тус тус зөрчсөн тул санхүүгийн тайланд залруулга хийлээ.

Аудитаар нийт 17.1 сая төгрөгийн зөрчил[2] илэрснээс, 4.7 сая төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 12.4 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх талаар 1 заалт бүхий зөвлөмж өглөө.

5.1 Төлбөрийн акт

- Холбогдох албан тушаалтны шийдвэргүйгээр байхгүй орон тоон дээр ажил хавсарсан нэмэгдэл олгосон 0.8 сая төгрөгийг илүү олгосон, үдийн цайны тооцоо бодоогүй бэлтгэн нийлүүлэгчтэй тооцоо нийлээгүй 3,9 илүү төлбөр шилжүүлсэн нийт 4.7 сая төгрөгийн төлбөр зөрчил илэрсэн нь Төсвийн тухай хуулийн 6-р зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах" 6-р зүйлийн 6.4.8-д "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх, хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-т "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах;" Төрийн албаны тухай хуулийн 57 дугаар зүйлийн 57.1-т "Төрийн албан хаагчид хууль болон албан тушаалын тодорхойлолтод заасан чиг үүргээ хэрэгжүүлсний төлөө төрөөс

[1] Тайлагнасан санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлт, тайлагнасан байвал зохих үзүүлэлтийн хоорондын зөрүү. Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

[2] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

цалин хөлс олгоно" заалтыг зөрчсөн, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.1-д "анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв, гаргах үндэслэл болно", 18.1-д "Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ", 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах" үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

5.2 Зөвлөмж

5.3.1 Зардлын данстай холбоотой

Илрүүлэлт: Шатахууны тайлан гаргаагүй, жолоочийн тооцоо бодоогүй, замын хуудас дутуу, олгосон зориулалт тодорхой бус, анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу, хяналтгүй 12.4 сая төгрөгийн шатахуун зарцуулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-т "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах;" Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7-т "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно" заалтыг зөрчсөн, үнэн зөв байх, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж : Анхан шатны баримтыг бүрдүүлж, тайлан гаргаж, тооцоо *бодож хэвших төсвийг үр ашигтай хэмнэлттэй байхаар зарцуулж, норм нормативыг зохих журмын дагуу хэрэгжүүлж,, зөрчлийг давтан гаргахгүй ажиллах*

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА, ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/ сая төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Тайлант оны хуримтлагдсан үр дүнг буруу илэрхийлсэн	1.0	77.2	-	-	1.0	77.2	1.0	77.2	-	-	-	-
Бараа материалын тайланд үлдэгдлийг сольж зөрүүтэй тайлагнасан	1.0	10.0			1.0	10.0	1.0	10.0				
Дүн	2.0	87.2	-	-	2.0	87.2	2.0	87.2	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/ сая төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Үүнээс							
	Нийт алдаа		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Холбогдох албан тушаалтны шийдвэргүйгээр байхгүй орон тоон дээр ажил хавсарсан нэмэгдэл олгосон 0.8 сая төгрөгийг илүү олгосон	1	0.8	1	0.8				-

үдийн цайны тооцоо бодоогүй бэлтгэн нийлүүлэгчтэй тооцоо нийлээгүй, илүү төлбөр шилжүүлсэн	1	3.9	1	3.9				
Шатахууны тайлан гаргаагүй, жолоочийн тооцоо бодоогүй, замын хуудас дутуу, олгосон зориулалт тодорхой бус, анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу, хяналтгүй 12.4 сая төгрөгийн шатахуун зарцуулсан	1	12.4					1	12.4
Дүн	**3**	**17.1**	**2**	**4.7**	**-**	**-**	**1**	**12.4**

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: Х.БОЛДБААТАР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР: А.ЦЭЦЭГСҮРЭН

ТАЙЛАНГ БИЧСЭН:

АУДИТОР: Б.БАДАМЦЭЦЭГ

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2023 оны 02 сарын 21 өдөр Дугаар 21/1А2160424 Ховд

ХОА-2022/90/НА/-СТА-ТШЗ

ТӨЛБӨР БАРАГДУУЛАХ ТУХАЙ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Булган сумын ЕБ-ын 2-р сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайланд аудит хийхэд ажилчдад батлагдаагүй, байхгүй орон тоон дээр ажил хавсарсан нэмэгдэл олгосон, төсвөөс үдийн цайны мөнгийг тооцоо нийлэхгүйгээр илүү дүнгээр шилжүүлсэн нийт 4668720 төгрөгийн зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16.5.1-д "төсвийн байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах; "16.5.4.төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх; 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18.1-д "Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ", 20.2.5-д "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах заалтуудтай нийцээгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т "*Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно*" гэж заасныг үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

1. Дээр дурдсантай холбоотой 4668720 /Дөрвөн сая зургаан зуун жаран найман мянга долоон зуун хорин төгрөг/ -ийг Төрийн сан банкин дахь бусад нэр заваж ангилагдаагүй орлогын 100160000955 тоот дансанд 2022 оны 04 дүгээр сарын 25-ны дотор төвлөрүүлэх.
2. Тогтоосон төлбөрийг барагдуулах арга хэмжээ авч төлбөрийн актын биелэлтийг 2022 оны 04 дүгээр сарын 25-ны дотор Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг Булган сумын 2-р сургуулийн захирал Ц.Сонгууль, нягтлан бодогч Г.Ганбаяр нарт тус тус хариуцуулав.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Х.БОЛДБААТАР

АХЛАХ АУДИТОР Д.НАРАНТУУЛ

[1]Монгол Улс, Ховд аймаг, Жаргалант сум, Цамбагарав баг, Засаг даргын Тамгын газрын байр, 3 давхар
Утас: 70433061